



## הצעה לתיקון פרק ז' בחוקת ההסתדרות

## הצעה לתיקון פרק ז' בחוקת ההסתדרות

מוצע בזאת לתקן את פרק ז' (פרק המרחבים) בחוקת ההסתדרות כדלקמן:

1. אחרי סעיף 10 יבוא בסעיף 10א כדלקמן:

10א. מרחב יפעיל את סמכויותיו וימלא את תפקידיו באופן העולה בקנה אחד עם מדיניות ההסתדרות כפי שתבוא לידי ביטוי בהחלטות בינ"ה והחלטות הנהגת ההסתדרות".

2. סעיף 14 יבוטל ובמקומו יבוא כדלקמן:

### 14. בדיקה והפסקת כהונה

#### **א. מינוי ועדת בדיקה**

יו"ר אגף ארגון ומרחבים (להלן בפרק זה: **יו"ר האגף**) רשאי למנות למרחב ועדת בדיקה אם התעורר בפניו חשש כי מועצת המרחב, מזכירות המרחב ו/או יו"ר המרחב:

- (1) חורגים מסמכויותיהם הקבועות בחוקת ההסתדרות או בתקנון המרחבים;
- (2) מפרים את החלטות בית נבחרי ההסתדרות או החלטות הנהגת ההסתדרות;
- (3) אינו/אינם מבצעים כראוי את תפקידיהם באופן העלול לפגוע בציבור חברי ההסתדרות במרחב או באופן העלול לפגוע בהסתדרות או ביכולותיה לבצע את המשימות המוטלות עליה.

#### **ב. הרכב ועדת הבדיקה**

ועדת הבדיקה תהיה מורכבת מנציג יו"ר ההסתדרות, נציג יו"ר האגף והיועץ המשפטי להסתדרות או מי מטעמו.

#### **ג. מסירת מידע לוועדת הבדיקה**

יו"ר המרחב, חברי מזכירות המרחב ועובדי המרחב יהיו חייבים במסירת מלוא המידע, המסמכים והנתונים שתבקש מהם ועדת הבדיקה.

#### **ד. שמיעת גורמים נחוצים על ידי ועדת הבדיקה**

ועדת הבדיקה תשמע את מי שתמצא לנכון, להועיל ולצודק ובכלל כן את אלה:

- (1) יו"ר המרחב;
- (2) חברי המזכירות שוועדת הבדיקה סבורה ששמיעתם נחוצה;
- (3) חברי מועצת המרחב שוועדת הבדיקה סבורה ששמיעתם נחוצה;
- (4) עובדי המרחב שוועדת הבדיקה סבורה ששמיעתם נחוצה.

#### **ה. מסקנות ועדת הבדיקה**

ועדת הבדיקה תעביר את מסקנותיה והמלצותיה ליו"ר האגף.

**1. הפסקת כהונת יו"ר מרחב, פיזור המזכירות**

המליצה ועדת הבדיקה על הדחת יו"ר המרחב ו/או על פיזור מזכירות המרחב – יו"ר האגף רשאי להביא את המלצה זו לאישור יו"ר ההסתדרות. יו"ר המרחב (ובמקרה של פיזור המזכירות גם חברי המזכירות שיבקשו זאת) יהיו רשאים להשמיע טענותיהם בפני יו"ר ההסתדרות בטרם זה ייתן את החלטתו.

**2. תוצאות החלטה על הפסקת כהונה**

(א) החליט יו"ר ההסתדרות על הדחת יו"ר מרחב ו/או על פיזור מזכירות המרחב - יראו אותם כאילו הם התפטרו החל מיום החלטת יו"ר ההסתדרות ויחלו הליכים לבחירת יו"ר מרחב חדש/מזכירות חדשה בהתאם לקבוע בתקנון המרחבים. במסגרת ההליכים לבחירת יו"ר מרחב חדש יו"ר המרחב המודח לא יהיה מועמד לתפקיד יו"ר המרחב.

(ב) במסגרת החלטה על הדחת יו"ר מרחב ו/או על פיזור מזכירות יורה יו"ר ההסתדרות על מינוי יו"ר מרחב זמני בפועל ו/או על מזכירות ממונה שימלאו תפקידים אלה עד לבחירת יו"ר מרחב ו/או מזכירות מרחב קבועים שיכהנו עד לתום תקופת כהונתה של מועצת המרחב. יושבי ראש המרחבים וחברי המזכירות הממונים יעמדו בתנאי הכשירות החלים בתקנון המרחבים על יושבי ראש מרחבים וחברי מזכירות קבועים. ההחלטה תיכנס לתוקפה מיד עם קבלת החלטת יו"ר ההסתדרות, אלא אם כן נקבע בהחלטה אחרת.

(ג) יו"ר המרחב יהיה רשאי לערור על החלטה כאמור בס"ק (ב) בפני בית נבחר ההסתדרות. הערר יוגש בכתב לבית נבחר ההסתדרות בתוך 14 ימים ממועד קבלת החלטה, ובית נבחר ההסתדרות יקיים דיון לא יאוחר מ- 21 ימים מיום הגשת הערר. במסגרת הדיון בפני בית נבחר ההסתדרות יהיה רשאי יו"ר המרחב להשמיע את טענותיו. ערעור על החלטת בינייה יוגש לרשות השיפוט בתוך 10 ימים.

**ח. הודעה על הדחת יו"ר מרחב ופיזור המזכירות**

אגף ארגון ומרחבים יודיע לחברי מועצת המרחב על הדחת יו"ר מרחב ו/או פיזור המזכירות ויורה על קיום בחירות ליו"ר המרחב ו/או למזכירות המרחב בהתאם לקבוע בתקנון המרחבים.

**ט. פיזור מועצת המרחב**

המליצה ועדת הבדיקה על פיזור מועצת המרחב – יהיה רשאי יו"ר האגף, באישור יו"ר ההסתדרות, להביא המלצה זו לאישור בית נבחר ההסתדרות.

**י. תוצאות פיזור מועצת המרחב**

החליט בית נבחר ההסתדרות על פיזור מועצת המרחב – הוא יקבע אם לקיים בחירות מיוחדות במועצת המרחב או אם למנות מועצת מרחב

חדשה, שהרכבה יהיה בהתאם לתוצאות הבחירות האחרונות במועצת המרחב, וזהות נציגי הסיעות יהיה בהתאם להחלטת המוסדות המוסמכים של הסיעות המיוצגות במרחב, בכפוף לתנאי הכשירות הקבועים ביחס לחברי מועצת מרחב בחוקת הבחירות למוסדות הנבחרים של ההסתדרות".

**תחילה:** תיקון זה ייכנס לתוקף החל מן הבחירות הבאות למוסדות הנבחרים של ההסתדרות.

3. יתווסף סעיף 15 כדלקמן:

**"15. נציג מלווה במרחב**

**א. מינוי נציג מלווה במרחב מטעם אגף ארגון ומרחבים**

יו"ר האגף רשאי, בהסכמת יו"ר ההסתדרות, למנות נציג מלווה מטעמו במרחב מסויים (להלן: **הנציג המלווה**), אם הוא סבר שהמרחב זקוק לליווי, הדרכה, השגחה או ביקורת מצד האגף. יו"ר האגף ישמע את עמדת יו"ר המרחב לפני קבלת החלטה כאמור.

**ב. סמכויות הנציג המלווה**

בהחלטה על מינוי הנציג המלווה יו"ר האגף יגדיר את סמכויותיו, ובתוך כך יכול שיקבע שפעולות איגוד מקצועי, כולן או מקצתן, ו/או פעולות שיש בהן כדי לחייב את המרחב מבחינה כספית, יהיו מותרות באישור הנציג ובחתימתו, ולא יהיה תוקף לפעולות כאמור ללא חתימתו.

**ג. דין וחשבון מטעם הנציג**

הנציג המלווה ימסור ליו"ר האגף דין וחשבון על פעילות המרחב, על ממצאיו ועל המלצותיו. כמו כן הנציג המלווה יוזמן לשיבות מועצת המרחב לצורך מתן סקירה על ממצאיו ופעולותיו.

**ד. תקופת פעולת הנציג**

יו"ר האגף יקבע, בהסכמת יו"ר ההסתדרות, את תקופת פעילות הנציג המלווה במרחב, והוא יהיה רשאי להאריכה. הארכת תקופת פעילות הנציג המלווה מעבר לשנה תהיה כרוכה באישור בינ"ה".

4. יתווסף סעיף 16 כדלקמן:

**"16. ממלא מקום ונבצרות זמנית וקבועה**

**א.** נבצר זמנית מיו"ר המרחב למלא את תפקידו לתקופה שאינה עולה על שלושה חודשים – ימלא את תפקידו בהיעדרו ממלא מקום שייקבע על ידי יו"ר האגף.

**ב.** נבצר זמנית מיו"ר המרחב למלא תפקידו לתקופה של למעלה משלושה חודשים – תבחר המזכירות מקץ שלושה חודשים ממלא מקום ליו"ר המרחב.

**ג.** עברו ששה חודשים ועדיין נבצר מיו"ר המרחב למלא את תפקידו – יראו אותו כמי שהתפטר ויחלו הליכי בחירה בהתאם לקבוע בתקנון המרחבים.

כידוע, ההסתדרות, כארגון עובדים ארצי וגדול, פועלת הן באמצעות מוסדותיה הארציים ובאמצעות האיגודים המקצועיים שפועלים בראש ובראשונה בוועד הפועל בתל אביב, והן באמצעות מרחבים הפרוסים גיאוגרפית ברחבי ארץ.

המרחבים תופסים תפקיד חשוב בקשר בין ההסתדרות לבין כלל ציבור החברים שלה שמפוזר בכלל רחבי הארץ, כאשר המרחב בהסתדרות הוא הכתובת הרלבנטית עבור חבר המבקש סיוע מן ההסתדרות וכן הוא הגורם האמון ככלל על האיגוד המקצועי ועל ביצוע יתר יעדי ההסתדרות בתחום שיפוטי.

המבנה הארגוני של ההסתדרות, שמשלב בין "שלטון מרכזי" לבין "שלטון מקומי" הוא מיוחד. מבנה מיוחד זה מחייב יצירת מנגנונים לתיאום בין הוועד הפועל למרחבים וליצירת הרמוניה הנחוצה לשם קידום ענייניה של ההסתדרות.

על רקע הדברים הללו מוצע תיקון זה, הכולל ארבעה חלקים שונים עליהם נעמוד להלן.

לעניין ההצעה להוסיף את סעיף 10א, מוצע להבהיר כי על המרחב כאורגן של ההסתדרות לפעול באופן שעולה בקנה אחד עם מדיניות ההסתדרות באמצעות מוסדותיה המרכזיים המוסמכים.

לעניין החלפת סעיף 14, מוצע לקבוע מנגנון חדש של בדיקה ופיזור מוסדות המרחב, באופן שיקנה ארגון כלים נרחב להתמודדות עם קשיים בפעילותם של מרחבים. הנוסח הקיים של סעיף 14 לפרק ז' קובע כי אגף ארגון ומרחבים רשאי לבקש מביני"ה את פיזור כלל מוסדות המרחב. הסעיף המוצע כולל מנגנון נוסף חדש שעניינו גם הפסקת כהונה קונקרטי של יו"ר המרחב או של מזכירות המרחב, ככל שנמצא שהם חורגים מסמכויותיהם, מפריס את החלטות המוסדות המוסמכים או אינם מבצעים את תפקידיהם כהלכה, באופן הפוגע בהסתדרות.

יודגש בהקשר זה כי לפי הנוסח המוצע, כמו גם לפי הנוסח הקיים, הסמכות להורות על פיזור מועצת המרחב נתונה אך ורק לבית נבחרי ההסתדרות. לעומת זאת הסמכות להורות על הפסקת כהונת יו"ר מרחב או מזכירות המרחב (בהתאם להמלצת ועדת בדיקה ויו"ר אגף ארגון ומרחבים, ובמסגרת העילות המצומצמות המפורטות בסעיף) תהיה נתונה ליו"ר ההסתדרות, בכפוף לאפשרות לערור לבית נבחרי ההסתדרות ולערער לרשות השיפוט.

עוד יודגש שאין בנוסח המוצע כדי להביא לשינוי התוצאה הפוליטית של הבחירות למועצת המרחב, כאשר בכל אופן הסמכות לבחור יו"ר מרחב חדש נותרת כתמיד בידי מועצת המרחב. בכל אופן, ועל מנת למנוע כל טענה בדבר שינוי הכללים בדבר הפסקת כהונה במהלכה – מוצע שתוקפו של תיקון זה יחל אך לאחר הבחירות הבאות למוסדות הנבחרים של ההסתדרות.

לעניין הוספת סעיף 15, מוצע להוסיף כלי נוסף שלא היה קיים עד כה, של מינוי נציג מלווה במרחב מטעם אגף ארגון ומרחבים, כאשר האגף סבור שהמרחב זקוק לליווי, הדרכה, השגחה או ביקורת. הנציג המלווה לא אמור להחליף את המוסדות הקיימים במרחב, אלא להתווסף אליהם ולמסור דין וחשבון הן לאגף ולמועצת המרחב. ככלל הכוונה למינוי נציג מלווה לתקופה קצרה, כאשר מינוי לתקופה ארוכה יותר יהיה טעון אישור ביני"ה.

לעניין סעיף 16, מוצע לעגן בחוקה את הוראות סעיפים 107-109 לתקנון מועצת הפועלים, בשינויים קלים, העוסקות במינוי ממלא מקום ובנצברות של יו"ר מרחב. הוראות אלה מדברות בעד עצמן וכאמור לא מוצע לערוך שינויים בהסדר בדבר ממלא מקום במקרה של נבצרות זמנית או קבועה, אולם בשל טיב המטריה (הפסקת כהונה אפשרית של יו"ר מרחב מחמת נבצרות) מוצע לעגן את הנושא בחוקת ההסתדרות.